

Leiðbeiningar ÍSÍ um fjárreiður íþróttahreyfingarinnar

1. Almenn

1.1 Aðskilnaður fjárreiðu yngri og eldri iðkenda

Við færslu bókhalds íþróttafélaga ber að aðskilja rekstur yngri flokka frá rekstri eldri flokka þannig að gera megí sérstakan rekstrarreikning fyrir hvorn hóp um sig. Mælt er með að fjárhagur sé algjörlega aðskilinn, þannig að haldið verði utan um peningastreymi hvors hóps um sig með sér bankareikningi. Í gegnum þann reikning verði síðan allar peningalegar hreyfingar viðkomandi hóps.

Í bókhaldi má koma aðskilnaðinum að með ýmsum hætti t.d. nýta möguleika bókhaldskerfa til deildar- eða verkefnaskiptingar, eða aðskilja bókhöldin algjörlega. Ef félög ákveða að deildar/verkefnamerkja bókhald sitt, þá fær hver flokkur sitt auðkenni og allar gjalda- og tekjufærslur er tilheyra ákveðnum hóp eru merktar með auðkenni hópsins. Sá hluti tekna eða gjalda sem er sameiginlegur með öllum hópum er ekki merktur sérstaklega.

1.2 Ábyrgðarsvið stjórnarmanna og framkvæmdastjóra

Aðalstjórn félags ber ábyrgð á fjármálum félagsins og einstakra deilda þess. Aðalstjórn íþrótt afélags skal samþykkja á stjórnarfundum hverjir hafa umboð til að skuldbinda félagið.

Viðsemjendum íþróttafélaga skal gert ljóst að samningsaðili sé í umboði félagsins.

Aðalstjórn félagsins skal hafa eftirlit með að farið sé eftir samþykktum stjórnarinnar og áætlunum.

Í bréfi frá ríkisskattstjóra til ÍSÍ þann 28. janúar 1993, segir:

"Það er álit ríkisskattstjóra að þessi ábyrgð á færslu bókhalds og varðveislu bókhalds og bókhaldsgagna og upplýsingaskyldu til skattayfirvalda hvíli á aðalstjórn íþróttafélaganna en ekki á stjórnnum einstakra deilda félaganna. Stjórnir einstakra deilda íþróttafélaga geta að sjálfsögðu borið ábyrgð gagnvart aðalstjórn á sama hátt og hver starfsmaður ber ábyrgð á starfi sínu gagnvart yfirstjórnendum sínum".

Félögum ber að innheimta félagsgjald, lífeyrissjóðsgjald, staðgreiðslu og virðisaukaskatt. Þessum greiðslum ber félaginu að skila af sér til hlutaðeigandi aðila. Það er rík ábyrgð á stjórnendum að standa skil á þessum liðum. Stjórnarmenn og framkvæmdastjórar félaga bera persónulega ábyrgð á skilum á þessu fé.

1.3 Áætlanagerð

Félag skal árlega gera fjárhagsáætlun, sem lögð skal fram á aðalfundi til samþykktar. Í áætluninni komi fram upplýsingar um fjárhagsleg markmið stjórnarinnar í rekstri og framkvæmdum. Ársreikningur félagsins skal gefa nægar upplýsingar til að lesendum sé unnt að sjá hvernig fjármunum þess hafi verið ráðstafað, skal það gert þannig að unnt sé að bera saman rauntölur bókhaldsins við áætlunina. Á aðalfundi skal stjórnin skýra og greina helstu frávik og útskýra ítarlega hafi fjárhagsleg markmið ekki náðst.

1.4 Almennar leiðbeiningar

Fylgiskjöl

Færslur gjalda og tekna á að staðfesta með dagsettum frumritum/fylgiskjöllum, þar sem allar nauðsynlegar upplýsingar koma fram. Formaður skal staðfesta fylgiskjalið eða sá sem til þess hefur umboð. Fylgiskjalið á að raða í dagsetingaröð, tölusetja og skrá reikningsheiti og/eða reikningslykil á það. Ekki er heimilt að gjaldfæra eftir greiðslukvittun, reikningur verður að vera fyrirbyggjandi sem grunn gagn.

Fylgiskjöl skal varðveita á aðgengilegan og öruggan hátt að minnsta kosti í sjö ár.

Afstemmingar

Gjaldkeri/bókhaldari á að stemma af bankareikninga mánaðarlega og færa það sem á milli ber.

Opinber ákvæði

Fylgja skal öllum **lögum og reglum** um greiðslu skatta og atvinnurekendagjalda. Einnig ber að afhenda allar upplýsingar varðandi launagreiðslur sem lög mæla um.

Leiðrétting færslna

Ef rangt er fært vegna mistaka á fyrst að bakfæra röngu færsluna og færa síðan til bókar rétta færslu.

Ýmsar leiðbeiningar til gjaldkera

1. Við hvaða eignum tókst þú? (Eignakönnun/eignaskrá)
2. Geymdu peningalegar eignir í banka.
3. Notaðu tékkareikning fyrir það fé sem notað er í daglegum rekstri.
4. Greiddu allt með ávísun og taktu kvittun. Stílaðu ávísanir ávallt á viðtakandi, ekki handhafa.
5. Fjárhæð ávísunar skal alltaf vera sú sem fram kemur á fylgiskjali (kvittun). Skrifðu ávísanúmer neðst á fylgiskjalið. Skrifðu fjárhæð ávísunarinnar á svuntuna í ávísanaheftinu ásamt viðeigandi upplýsingum.
6. Settu fylgiskjölín í möppu (í ávísanaröð).
7. Leggðu alla innkomu inn í bankann óskerta. Ekki greiða reikninga af innkomu t.d. með aðgangseyri, áður en lagt er inn.

8. Skrifðu á innborgunarkvittun skýringu hvaðan peningarnir koma, t.d. „aðgangseyrir á dansleik 17. júní“.

Ef þessi boðorð eru í heiðri höfð má segja að gjaldkeri sé með sitt á hreinu, hvað vinnubrögð varðar. Ekki er sjálfgefið að gjaldkeri færi bókhaldið sjálfur og gangi frá ársreikningi. Það getur verið ágætt að fá til þess bókhaldsfróða menn eða endurskoðendur, það tryggir betra eftirlit. Það er líka aðgengilegt hverjum sem er að færa bókhaldið ef þessi átta boðorð eru virt, en ef svo er ekki getur það reynst þrautin þyngri.

2. Tekjur

Leggja skal allar tekjur inn á bankareikning.

2.1 Styrkir til og frá aðalstjórn

Styrkir til aðalstjórnar, sem hún úthlutar síðan áfram til deilda skulu bókaðir á eftirfarandi hátt.

Aðstöðustyrkir (tímar í húsum eða völlum)

Sveitarfélög styrkja starfsemi íþróttafélaga oft á tíðum með aðgengi að æfingasvæði í íþróttahúsum. Styrkurinn fer til aðalstjórnar sem síðan úthlutar tímunum til viðkomandi deilda. Félaginu ber að færa þetta í bókhald sitt.

Dæmi um húsaleigustyrk frá bæjarfélagi.

Í bókhaldi aðalstjórnar bókast styrkurinn þannig:

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Styrkur frá bæjarfélagi		X	11510	Húsaleigustyrkur frá bæjarfélagi
Styrkur til viðkomandi deildar		X	35300	Húsaleigustyrkur til íþróttadeilda

Í bókhaldi deilda bókast styrkurinn sem:

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Styrkur frá aðalstjórn		X	11710	Húsaleigustyrkur frá aðalstjórn
Úthlutaðir tímar í húsi	X		48199	Húsaleiga

Dæmi um beina styrki, í þessu tilfelli ferðastyrk, frá bæjarfélagi.

Í bókhaldi aðalstjórnar bókast styrkurinn þannig:

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Styrkur frá bæjarfélagi		X	11520	Ferðastyrkur frá bæjarfélagi.
Styrkur frá bæjarfélagi	X		88200	Banki
Styrkur til viðkomandi deildar	X		35400	Ferðastyrkur til deilda
Styrkur til viðkomandi deildar		X	88200	Banki

Í bókhaldi deilda bókast styrkurinn sem:

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Styrkur frá aðalstjórn		X	11720	Ferðastyrkur frá aðalstjórn
Styrkur frá aðalstjórn	X		88200	Banki

Við uppgjör á sameiginlegu bókhaldi aðalstjórnar og deilda þarf að taka út lyklana:

Styrkir frá aðalstjórn úr bókhaldi deilda (Tekjulykill í deildum).

Styrkir til viðkomandi deilda úr bókhaldi aðalstjórnar (Gjaldalykill hjá aðalstjórn).

2.2 Tekjur af samkeppnisrekstri (virðisauki)

Íþróttafélög eru virðisaukaskattskyld að því leyti sem þau selja vöru eða þjónustu í atvinnuskyni. Skattskyldan tekur einnig til þess þegar einungis er selt félagsmönnum.

Starfsemi í atvinnuskyni

Við mat á því hvort starfsemi er rekin í atvinnuskyni er aðallega miðað við hvort tilgangur starfseminnar er að skila hagnaði af rekstrinum, þ.e. að samtals tekjur vegna starfseminnar verði hærri en kostnaðurinn við aðföng sem keypt eru með virðisaukaskatti til starfseminnar yfir lengri tímabil. Ef ekki telst vera um virðisaukaskattskylda starfsemi að ræða fæst viðkomandi innskattur heldur ekki endurgreiddur.

Dæmi um starfsemi í atvinnuskyni:

Auglýsingasala
Veitingasala
Kökubasar
Flugeldasala
Jólatréssala
o.s.frv.

Hvað eru auglýsingar

Greiðslur frá fyrirtækjum og stofnunum teljast vera greiðslur á auglýsingum ef eitthvað endurgjald kemur til af hendi íþróttafélagsins. Endurgjald getur verið í formi styrktarlína eða hvers konar auglýsinga er birtast á búningum, skiltum eða á annan hátt.

2.3 Styrkir frá fyrirtækjum

Hvað er styrkur?

Styrkur telst vera ef fyrirtæki eða stofnanir greiða félaginu pening, afhenda því vöru eða láta þjónustu í té án þess að endurgjald komi sem mótframlag félagsins.

Samkvæmt skattalögum hafa fyrirtæki heimild til að nýta sér til frádráttar allt að 0,5% af skattskyldri veltu til styrktar ýmissar líknar- og menningarstarfsemi, þ.m.t. starfsemi íþróttafélaga. Félagið þarf þá að gefa út og afhenda fyrirtækinu móttökukvittun þar sem fram kemur nafn og heimili gefanda, hver gjöfin er og verðmæti hennar. Tekið skal fram að um gjöf eða styrk sé að ræða og fjárhæð skal tilgreind í bókstöfum og tölustöfum.

2.4 Sala á leikmönnum

Sölu leikmanna ber að tekjufæra á því ári sem leikmaður er seldur (sjá líka 3.3 Kaup leikmanna).

3. Gjöld

Allan kostnað ber að greiða út af bankareikning félagsins.

3.1 Launagreiðslur og verktakagreiðslur

Alla almenna starfsmenn íþróttafélaga ber að ráða sem launþega.

Það er munur á því fyrir íþróttafélög hvort þau ráði þjálfara/starfsfólk sem launþega eða verktaka. Skilgreining á verktöku er að aðili (verktaki) taki að sér að inna af hendi verk sem samið er um að unnið sé á umsömdum tíma og á tilskilinn hátt. Verkið er unnið á ábyrgð verktaka og yfirleitt með hans verkfærum.

Launþegar

Af launum launþega ber íþróttafélaginu að halda eftir staðgreiðslu skatta og skila. Launþegar eru skyldugir til að greiða í lífeyrissjóð og er lágmarks iðgjald 10%. Íþróttafélag heldur þá eftir 4% af launinum og skilar inn í lífeyrissjóð, og svo leggur fram 6% mótframlag, ath. breytilegt eftir kjarasamningum viðkomandi stéttarfélags. Einnig ber íþróttafélögum að slysa tryggja starfsmenn sína. Tryggingargjald er greitt af launinum (sjá neðar).

Þjálfari getur ekki nýtt sér útlagðan kostnað sem frádrátt frá launum. Ef íþróttafélag greiðir launþega ökutækjastyrk fyrir afnot af eigin bifreið og sannarlega er um að ræða akstur í þágu félagsins, þá má launþegi nýta kostnað við rekstur bifreiðarinnar til frádráttar styrknum á framtali sínu. Hámarks ökutækjastyrkur á hvern ekinn km. er settur af ríkisskattstjóra.

Skilyrði er að færa akstursdagbók og nauðsynlegt er fyrir launþega að halda utan um rekstrarkostnað bifreiðarinnar.

Dagpeningar

Íþróttafélög geta greitt launþegum sínum dagpeninga vegna ferða á vegum launagreiðanda. Launþegi getur nýtt sér heimild ríkisskattstjóra um frádrátt frá dagpeningum. Skilyrði fyrir slíkum frádrætti er að um sé að ræða tilfallandi ferð utan venjulegs vinnustaðar og að launagreiðandi haldi utan um í bókhaldi sínu tilefni ferðar, fjölda dvalardaga, fjárhæð ferðapeninga/dagpeninga eða reikninga frá þriðja aðila og nafn og kennitölu þess er fékk dagpeningana. Samkvæmt skattalögum geta verktakar ekki fengið greidda dagpeninga þannig að þeir teljist frádrátta bærir í skattframtali þeirra, þeir halda utan um útlagðan kostnað og færa til frádráttar í rekstraruppgjöri sínu.

Tryggingagjald

Tryggingagjald ber öllum launagreiðendum að greiða. Stofn til tryggingagjalds er laun hverju nafni sem þau nefnast, hlunnindi, ökutækjastyrkur, dagpeningar sem fara fram úr heimild ríkisskattstjóra og mótframlag félagsins í lífeyrissjóð. Verktakar sjá sjálfir um að greiða tryggingagjald.

Verktakar

Verktakagreiðsla er fyrir íþróttafélaginu eins og hver annar reikningur. Skyldur félagsins eru ekki aðrar en að greiða viðkomandi reikning.

Samkvæmt skattalögum má verktaki draga allan sannanlegan kostnað við öflun og viðhald tekna frá skattskyldum tekjum. Þó eru reglur um hvað sé frádráttarbær kostnaður ekki alltaf skýrar. Verktaki fellur ekki undir reglur um frádráttarbærni dagpeninga eða ökutækjastyrks hjá skattayfirvöldum. Verktaki þarf sjálfur að standa skil á staðgreiðslu, tryggingargjaldi, lífeyrissjóði og slysa- og sjúkratryggingu. Þessir liðir eru innifaldir í verktakagreiðslunni.

Launamiðar

Íþróttafélög eiga að gera launamiða á alla launþega og verktaka, þ.m.t. starfsmenn, þjálfara og leikmenn. Á að koma fram á þeim allar greiðslur og hlunnindi er viðkomandi aðili hefur átt að fá frá félaginu. Þó að íþróttafélagið hafi ekki greitt umsamin laun í árslok, ber að gefa þau ekki, og eru þau þá færð til gjalda og skuldar innan tímabilsins.

3.2 Áhöld, tæki og búningar

Gjaldfæra á öll áhöld, tæki og búninga á kaupári, eingöngu skal eignfæra mannvirki og bifreiðar. Félögum ber að halda eignaskrá og leggja fram með ársreikningi.

3.3 Kaup á leikmönnum

Kaup á leikmönnum á að gjaldfæra þó að samningur sé gerður til lengri tíma en árs.

3.4 Tekju- og eignarskattur

Íþróttafélög eru undanþegin skattskyldu skv. lögum nr. 75/1981 um tekju- og eignarskatt.

3.5 Fjármagnstekjuskattur

Íþróttafélög greiða fjármagnstekjuskatt og sæta innheimtu í staðgreiðslu vegna vaxtatekna og arðstekna.

4. Eignir

4.1 Veltufjármunir

Mikilvægt er að gera afstemmingar á bankareikningum reglulega.

4.2 Eignfærsla á mannvirkjum

Fasteignir skal eignfæra á fasteignamati eða kostnaðarverði hvort sem hærra reynist. Eignfæra skal önnur mannvirki á kostnaðarverði. Styrki vegna mannvirkjagerðar á ekki að tekjufæra heldur skal færa styrkinn til hækkunar á eigin fé. Meiriháttar endurbætur mannvirkja og fasteigna skal eignfæra en eðlilegt viðhald gjaldfæra. (Viðhald er að halda eigninni í upprunalegu ástandi; endurbætur er að bæta við hina upprunalegu eign).

Dæmi um þegar mannvirki er fært til eignar.

Styrkur frá bæjarfélagi er 80%, framlag félags 20%. Kostnaðarverð er 100 milljónir, félagið greiðir sinn hluta.

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Kostnaðarverð eignar	100m		83100	Mannvirki
Styrkur		80m	91500	Styrkir og framlög vegna framkvæmda
Framlag félags		20m	88200	Bankareikningur

Ath: Framlag félags getur einnig verið gjafir eða gjafavinna sem eru tekjufærðar eða útgefin skuldaviðurkenning sem er skuldfærð.

Dæmi

Kostnaðarverð var 100. milljónir en fasteignamat er 115 milljónir, mismunur er færður á endurmatsreikning.

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Mismunur á kostnaðarverði og fasteignamati	15m		83100	Mannvirki
Mismunur á kostnaðarverði og fasteignamati		15m	91200	Endurmat

4.3 Bifreiðir

Eignfæra skal bifreiðir á kostnaðarverði. Ekki á að afskrifa þær né endurmeta. Við sölu eru þær færðar út úr reikningum félagsins í gegnum rekstur. Ef bifreið er ekki seld á því verði sem stendur í bókhaldi félagsins myndast söluhagnaður eða sölutap, er það fært til tekna eða gjalda í rekstri félagsins.

5. Skuldir

5.1 Bankalán

Skuldabréf

Við lántöku eru lán færð inn á eftirfarandi hátt.

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur	
Heildarupphæð láns		X	93100	Skuldabréf
Lántökukostnaður	X		76300	Vaxtagjöld vegna langtímalána
Fengin upphæð	X		88200	Bankareikningur

Afborgun af láni

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur
Afborgun og greiddar verðbætur	X		93100 Skuldabréf
Vextir og innheimtukostnaður	X		76300 Vaxtagjöld vegna langtímalána
Greidd upphæð		X	88200 Bankareikningur

Í árslok eru lán uppreiknuð, þannig að staðan á lykli 93100 sé í samræmi við stöðu lánsins.

Færsla	Debet	Kredit	Reikningur
Áfallnar verðbætur	X		76300 Vaxtagjöld vegna langtímalána
Áfallnar verðbætur		X	93100 Skuldabréf

Í flestum tilfellum er debet á 76300 og kredit á 93100, þ.e. lánið hefur hækkað vegna verðbólgu.

Víxlar

Þegar víxill er framlengdur á að færa út eldri víxil og færa nýjan inn. Gott er að setja númer víxils í tilvísun svo og skrá gjalddaga.